Høgskolen i Telemark

EKSAMEN
4010 Menneske og natursyn

04.06.2012
Høgskolen i Telemark, Bø

Tid:	3 timer
Språk:	Bokmål og nynorsk
Sider:	3 sider inkludert framsiden
Hjelpemiddel:	Ingen
Merknad:	Besvar to av de tre oppgavene Hver av de to oppgavene du velger teller likt
Vedlegg:	Ark med fargekopi av Astrups bilde "Vårnatt i hagen" og Hauges dikt "Til eit Astrup-bilete" til oppgave 1

Eksamensresultatene blir offentliggjort på nettet, via Studentweb.

Eksamen i 4010 Menneske og natursyn, vår 2012
Bokmål

Besvar 2 av de 3 oppgaver og hver av de 2 oppgavene du velger teller likt.

Oppgave 1
Gi en sammenlignende drøfting av Astrups bilde "Vårnatt i hagen" og Hauges dikt "Til eit Astrup-bilete". Legg særlig vekt på forholdet mellom menneske og natur.

Oppgave 2
Hjalmar Hegge har hevdet at det er en sammenheng mellom det han kaller "mekaniseringen av verdensbildet", på den ene siden, og miljøkrisa, dvs. krisa i mennesket sitt forhold til natur og miljø, på den andre. Gjør greie for og vurder Hegges påstand. Hvordan ville du karakterisere forskjellen mellom den mekanistiske naturoppfattingen og den såkalte "herredømmetanken”? Ser du noen sammenheng mellom disse? Forklar.

Oppgave 3
Thomas Kuhn påstår at normalvitenskapen, slik han benevner det, arbeider innenfor et paradigme eller en anskuelse. I vitenskapen kan det i følge Kuhn oppstå nye paradigmer ved at grunnleggende teorier og oppfatninger endres.
a) Forklar hva Kuhn mener med dette ved å gi noen eksempler.
b) Drøft Kuhns syn i forhold til andre forståelser av vitenskap og vitenskapelig metode. Her kan du blant annet trekke inn den hypotetisk deduktive metode.
c) Hvordan mener du ulike natursyn og miljøfilosofiske syn kan knyttes til dette.

Eksamen i 4010 Menneske og natursyn, vår 2012
Nynorsk

Svar på 2 av dei 3 oppgåvene og kvar av dei 2 oppgåvene du vel tel likt.

Oppgåve 1
Gi ei jamførande drøfting av Astrups målarstykke "Vårnatt i hagen" og Hauges dikt "Til eit Astrup-bilete". Legg særleg vekt på tilhøvet mellom menneske og natur.

Oppgåve 2
Hjalmar Hegge har hevda at det er ein samanheng mellom det han kallar "mekaniseringen av verdensbildet", på den eine sida, og miljøkrisa, dvs. krisa i mennesket sitt forhold til natur og miljø, på den andre. Gjer greie for og vurder Hegge sin påstand. Korleis ville du karakterisere skilnaden mellom den mekanistiske naturoppfattinga og den såkalla "herredømmetanken"? Ser du nokon samanheng mellom desse? Forklar.

Oppgåve 3
Thomas Kuhn hevdar at normalvitskapen, slik han omtalar det, arbeider innanfor eit paradigme eller ei forståing. I vitskapen kan det i følje Huhn oppstå nye paradigme ved at grunnleggjande teoriar og oppfatningar endrast.
a) Forklar kva Kuhn meiner med dette ved å gi nokre døme
b) Drøft Kuhn sitt syn i forhold til andre forståingar av vitskap og vitskapeleg metode. Her kan du mellom anna vise til den hypotetisk deduktive metode.
c) Korleis meiner du ulike natursyn og miljøfilosofiske syn kan knytast til dette.

Olav H. Hauge (1908-1994)

"Til eit Astrup-bilete" (1961). Sonette

Kan hende drøymde dei um dette her
å møtast på ein klote, på ein stad
der hegg og apal stend i syreblad
og blømer slik ei dulgrøn vårnatt nær

ved fjorden? Vera saman, planta bær
og så ein innvigd åker rad for rad
med urter bak ein steingard som dei la
kring helga lundar, dei som fyre fer?

Dei er i riket sitt og sår si jord.
Og vårnatti er ljos av draum og gror.
Dei legg kje merke til at ein kjem stilt

i snjoskardet og stig på vatnet no.
Men då dei natta, såg dei månen vod
i gullserk ute der so unders mildt.